

POSTANOWIENIE

Dnia 3 grudnia 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Maciej Pacuda

w sprawie z powództwa Elektrociepłowni Z. S.A. z siedzibą w Z.
przeciwko Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki
o ustalenie istnienia obowiązku prawnego,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw
Publicznych w dniu 3 grudnia 2014 r.,
na skutek skargi kasacyjnej strony powodowej
od postanowienia Sądu Apelacyjnego
z dnia 10 grudnia 2013 r.

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 180 (sto osiemdziesiąt) złotych tytułem kosztów pomocy prawnej w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny postanowieniem z dnia 10 grudnia 2013 r. oddalił zażalenie wniesione przez Elektrociepłownię Z. S.A. z/s w Z. (powód) na postanowienie Sądu Okręgowego w W. – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 4 lipca 2013 r.

Zaskarżonym postanowieniem Sąd pierwszej instancji odrzucił odwołanie powoda od wydanego przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki (Prezes Urzędu) świadectwa pochodzenia energii potwierdzającego wytworzenie przez powoda w jednostce kogeneracji wskazanej w art. 9a ust. 8d Prawa energetycznego energii

elektrycznej w ilości 65.676,510 MWh. Na świadectwie tym w pozycji kwalifikacja świadectwa zamieszczono adnotację o treści „Przedstawienie do umorzenia Prezesowi URE niniejszego świadectwa pochodzenia jest wypełnienie obowiązku, o którym mowa w art. 9a ust. 8 Prawa energetycznego wyłącznie przez w/w wytwórcę”.

Sąd Okręgowy uznał, że zamieszczona na świadectwie pochodzenia adnotacja nie zawiera koniecznych elementów decyzji administracyjnej przewidzianych w art. 107 § 1 k.p.a. Ponadto, w przepisach Prawa energetycznego brak podstaw do wydania takiej decyzji. Kwestionowana adnotacja zawiera jedynie informację i nie jest decyzją, dlatego nie przysługuje odwołanie od tego aktu. Odwołania powoda nie można było także potraktować jako zażalenia z uwagi na przekroczenie terminu do jego wniesienia.

Powód zaskarżył postanowienie Sądu pierwszej instancji w całości, zarzucając naruszenie art. 233 § 1 k.p.c., art. 104 k.p.a., art. 107 k.p.a., art. 479⁴⁷ § 2 k.p.c., art. 1 k.p.c., art. 479⁴⁶ pkt 1 k.p.a. i art. 30 ust. 2 Prawa energetycznego oraz art. 45 ust. 1 Konstytucji RP.

Oddalając zażalenie Sąd Apelacyjny wyjaśnił, że o uznaniu danego aktu za decyzję administracyjną nie decyduje jego nazwa, lecz treść. Sąd pierwszej instancji trafnie jednak uznał, że zaskarżony przez powoda akt jest zaświadczeniem, a nie decyzją administracyjną. Świadectwo pochodzenia wydano na podstawie art. 217 § 1 i § 2 pkt 1 k.p.a. Nie ma jednocześnie podstaw do dopatrywania się innego charakteru prawnego przedmiotowego zaświadczenia.

Powód zaskarżył postanowienie Sądu Apelacyjnego skargą kasacyjną w całości. Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powód powołał się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego oraz powołał się na potrzebę wykładni przepisów prawa budzących poważne wątpliwości, w zakresie dotyczącym problemu „czy w razie wydania przez Prezesa URE w oparciu o art. 9l ust. 3 Prawa energetycznego świadectwa pochodzenia z kogeneracji zawierającego adnotację o treści, że przedstawienie do umorzenia Prezesowi URE tego świadectwa jest wypełnienie obowiązku wynikającego z art. 9a ust. 8 Prawa energetycznego wyłącznie przez wytwórcę, który uzyskał takie świadectwo, taka adnotacja zawarta na świadectwie pochodzenia stanowi decyzję administracyjną,

od której wytwórcy przysługuje odwołanie do SOKiK zgodnie z art. 479(46) pkt 1 k.p.c. oraz art. 30 ust. 2 Prawa energetycznego?”

Prezes Urzędu w odpowiedzi na skargę kasacyjną wniósł o wydanie postanowienia odmawiającego przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Stosownie do art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). Wypada również dodać, iż zgodnie z art. 398⁴ § 2 k.p.c., określającym wymogi formalne skargi kasacyjnej, skarga kasacyjna powinna zawierać wniosek o przyjęcie do rozpoznania i jego uzasadnienie. Należy zatem stwierdzić, że wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym wcześniej art. 398⁹ § 1 k.p.c., a jego uzasadnienie (sporządzone odrębnie od uzasadnienia podstaw kasacyjnych) winno zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy. Skarga kasacyjna nie jest bowiem (kolejnym) środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, z uwagi na przeważający w jej charakterze element interesu publicznego. Służy ona kontroli prawidłowości stosowania prawa, nie będąc instrumentem weryfikacji trafności ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia.

Skarga kasacyjna powoda nie kwalifikuje się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania, ponieważ w niniejszej sprawie nie zachodzi potrzeba rozstrzygnięcia sformułowanego w niej problemu prawnego, ani też potrzeba rozstrzygnięcia doktrynalnych wątpliwości interpretacyjnych, bądź rozbieżności w sądowej wykładni przepisów prawa przywołanych w stosownym wniosku powoda.

Na wstępie odnotować należy, że Sąd drugiej instancji w zaskarżonym postanowieniu podzielił pogląd wyrażony w piśmiennictwie, orzecznictwie sądów administracyjnych, a także orzecznictwie Sądu Najwyższego, zgodnie z którym to treść konkretnego aktu powinna decydować o tym, czy jest on decyzją administracyjną czy zaświadczeniem. Wbrew jednak stanowisku wyrażonemu w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia samo oparcie świadectwa pochodzenia energii wydanego przez Prezesa Urzędu na art. 217 § 1 i 2 pkt 1 k.p.a. nie przesądza o tym, że skarżony przez powoda odwołaniem akt jest zaświadczeniem, a nie decyzją. Trafnie jednak Sąd drugiej instancji przyjął, że nie ma podstaw dla uznania za decyzję administracyjną wydanego przez Prezesa Urzędu w niniejszej sprawie świadectwa pochodzenia energii z kogeneracji z adnotacją „Przedstawienie do umorzenia Prezesowi URE niniejszego świadectwa pochodzenia jest wypełnienie obowiązku, o którym mowa w art. 9a ust. 8 Prawa energetycznego wyłącznie przez w/w wytwórcę”. Przemawia za tym charakter świadectwa pochodzenia energii oraz kontekst faktyczny i prawny, w jakim wydano świadectwo pochodzenia energii z powyższą adnotacją.

Zgodnie z art. 91 ust. 3 Prawa energetycznego do świadectw pochodzenia energii stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego dotyczące zaświadczeń. Zaświadczenia przybierają postać dokumentu urzędowego potwierdzającego określone fakty lub stan prawny. Jak wskazuje się w piśmiennictwie, od decyzji deklaratoryjnych zaświadczenia odróżnia to, że nie są czynnościami prawnymi zmierzającymi bezpośrednio do wywołania skutków prawnych, lecz czynnościami faktycznymi, które mogą, ale nie muszą wywoływać skutki prawne. Za pomocą zaświadczeń organ administracji stwierdza to, co jest mu wiadome. Nie rozstrzyga jednak żadnej sprawy, nie objawia swojej woli, nie konkretyzuje normy prawa materialnego. Zaświadczenie nie zmienia zakresu praw i obowiązków podmiotu, ani nie wywołuje bezpośrednio skutków materialnych. Nie wyklucza to jednak wpływu treści zaświadczenia na realizację praw i obowiązków.

W sprawach dotyczących zaświadczeń takich jak w niniejszej sprawie, uzyskanie przez przedsiębiorstwo energetyczne zaświadczenia w postaci świadectwa pochodzenia energii z kogeneracji pociąga za sobą uprawnienie tego przedsiębiorstwa do przedstawienia świadectwa Prezesowi Urzędu do umorzenia

celem wykonania ustawowego obowiązku, bądź do wprowadzenia takiego świadectwa do obrotu giełdowego celem (finalnym) uzyskania i przedstawienia do umorzenia Prezesowi Urzędu przez inne przedsiębiorstwo energetyczne.

Nie można jednak uznać, że wydane w niniejszej sprawie świadectwo pochodzenia energii z kogeneracji, opatrzone adnotacją o treści „Przedstawienie do umorzenia Prezesowi URE niniejszego świadectwa pochodzenia jest wypełnienie obowiązku, o którym mowa w art. 9a ust. 8 Prawa energetycznego wyłącznie przez w/w wytwórcę”, nie jest świadectwem, do którego stosuje się odpowiednio przepisy o zaświadczeniach z tego powodu, że umieszczając taką adnotację Prezes Urzędu wydał w rzeczywistości decyzję administracyjną pozbawiającą powoda prawa do wprowadzenia tak oznaczonego świadectwa pochodzenia energii do obrotu giełdowego. Umieszczenie takiej adnotacji nie jest aktem woli Prezesa Urzędu, lecz dopuszczalnym w instytucji zaświadczenia potwierdzeniem stanu prawnego w zakresie wydawania i przedstawiania do umarzenia świadectw pochodzenia energii z kogeneracji dla wytwórców takich jak powód. Powyższa adnotacja na świadectwie pochodzenia energii jest bowiem konsekwencją uprzedniego merytorycznego osądzenia sprawy z odwołania od decyzji Prezesa Urzędu umarzającej wcześniejsze świadectwo pochodzenia energii wydane powodowi. Odwołanie powoda od tej decyzji zostało uwzględnione przez Sąd Okręgowy w W. wyrokiem z dnia 18 listopada 2008 r., od którego apelacja Prezesa Urzędu została oddalona wyrokiem Sądu Apelacyjnego z dnia 16 września 2009 r. Z wydanego w tej sprawie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 1 września 2010 r., III SK 14/10, wynika zaś, iż wykładni art. 9a ust. 8e Prawa energetycznego należy dokonywać w ten sposób, że przewidziane w art. 9a ust. 8d Prawa energetycznego ograniczenie w zakresie przedstawiania do umorzenia świadectw pochodzenia energii nie obejmuje tych wytwórców energii z kogeneracji, którzy przedstawiają do umorzenia Prezesowi Urzędu świadectwo pochodzenia energii uzyskane dla wytworzonej przez siebie energii. Adnotacja zamieszczona na świadectwie wydanym w niniejszej sprawie stanowi w konsekwencji potwierdzenie praw przysługujących powodowi w świetle przepisów Prawa energetycznego zinterpretowanych przez Sąd Najwyższy w powołanym powyżej wyroku.

Kierując się przedstawionymi motywami, Sąd Najwyższy uznał, iż powód nie wykazał potrzeby rozpoznania jego skargi kasacyjnej. Dlatego, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. oraz art. 98 § 3 k.p.c. w związku z art. 99 k.p.c. i § 14 ust. 3 pkt 3 w związku z § 12 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu, orzekł jak w sentencji.